

Literatuur Deel II-2

- Arts, G.H.P. & A.J.P. Smolders 2008a. Selectie van referentiepunten voor aquatische vegetatietypen voor het Staatsbosbeheer-project terreincondities. Fase 1 aquatisch: resultaten inventarisatie 2005. Wageningen, Alterra, Alterra-Rapport 1802, 90 p.
- Arts, G.H.P. & A.J.P. Smolders 2008b. Selectie van referentiepunten voor aquatische vegetatietypen voor het Staatsbosbeheer-project terreincondities. Fase 2 aquatisch: resultaten inventarisatie 2006. Wageningen, Alterra, Alterra-Rapport 1803, 80 p.
- Arts, G.H.P., A.J.P. Smolders & J.D.M. Belgers 2007. Kwaliteit van oppervlaktewater, poriewater en sediment in relatie tot de vegetatiekundige samenstelling van 60 aquatische referentiepunten: een statistische analyse. Alterra/Onderzoekcentrum B-Ware, Alterra-rapport 1479, 78 p.
- Atkinson, P.W., D. Buckingham & A.J. Morris 2004. What factors determine where invertebrate-feeding birds forage in dry agricultural grasslands? *Ibis* 146 (Suppl. 2): 99-107.
- Atkinson, P.W., R.J. Fuller, J.A. Vickery, G.J. Conway, J.R.B. Tallwin, R.E.N. Smith, K.A. Haysom, T.C. Ings, E.J. Asteraki & V.K. Brown 2005. Influence of agricultural management, sward structure and food resources on grassland field use by birds in lowland England. *Journal of Applied Ecology* 42: 932-942.
- Atkinson, P.W., R.J. Fuller, J.A. Vickery, G.J. Conway, J.R.B. Tallwin, R.E.N. Smith, K.A. Haysom, T.C. Ings, E.J. Asteraki & V.K. Brown 2005. Influence of agricultural management, sward structure and food resources on grassland field use by birds in lowland England. *Journal of Applied Ecology* 42: 932-942.
- Aukema, B. 1983. De invertebratenfauna van de Zuidlimburgse kalkgraslanden. *Wantsen (Hemiptera, Heteroptera)*. *Natuurhistorisch Maandblad* 72:129-35.
- Ausden, M., Sutherland, W.J., James, R., 2001. The effects of flooding lowland wet grassland on soil macro invertebrate prey of breeding wading birds. *J. Appl. Ecol.* 38, 320-338.
- Baeté, H. & K. Vandekerkhove 2001. Wenselijkheid van begrazing door hoefdieren in de bossfeer; criteria bij de beoordeling van begrazingsaanvragen. Instituut voor bosbouw en wildbeheer, mededeling 2001/1.
- Baeten, L. M. Hermy, Van Daele, S. & K. Verheyen, 2010. Unexpected understory community development after 30 years in ancient and post-agricultural forests. *Journal of Ecology* 98: 1447-1453.
- Baeten, L. P. Vangansbeke, M. Hermy, G. Peterken, K. Vanhuysse & K. Verheyen 2012. Distinguishing between turnover and nestedness in the quantification of biotic homogenization. *Biodivers.Conserv.* 21: 1399-1409.
- Bal, D., H.M. Beije, M. Felliger, R. Haveman, A.J.F.M. van Opstal en F.J. van Zadelhoff 2001. Handboek natuurdoeltypen. Rapport Expertisecentrum LNV 2001/020, Wageningen.
- Bal, D., H.M. Beije, H.F. van Dobben & A. van Hinsberg 2007. Overzicht van kritische stikstofdeposities voor natuurdoeltypen Ministerie van LNV, Directie Kennis.
- Baeté, H. & K. Vandekerkhove 2001. Wenselijkheid van begrazing door hoefdieren in de bossfeer; criteria bij de beoordeling van begrazingsaanvragen. Instituut voor bosbouw en wildbeheer, mededeling 2001/1.
- Bergkvist, B. 1986. Leaching of metals from a spruce forest soil as influenced by experimental acidification. *Water, Air, & Soil Pollution* 31: 901-916.
- Bijlsma, R. 2002. Draaihals. In: SOVON Vogelonderzoek Nederland. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000 (Nederlandse Fauna 5). Nationaal Natuurhistorisch Museum Leiden, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

- Bijlsma, R.J., H. van Blitterswijk, A.P.P.M. Clerkx, J.J., de Jong, J.J., M.N. van Wijk, L.J. van Os, van 2001. Bospaden voor bosplanten; bospaden en -wegen als transportroute, vestigingsmilieu, refugium en uitvalsbasis voor bosplanten. Alterra-rapport 193, Wageningen; 99p.
- Bink, F.A. 1986. Acid stress in *Rumex hydrolapathum* (*Polygonaceae*) and its influence on the phytophage *Lycaena dispar* (*Lepidoptera*, *Lycaenidae*). *Oecologia* 70: 447-451.
- Bobbink, R. & J.P. Hettelingh (eds) 2011. Review and revision of empirical critical loads and dose-response relationships. Proceedings of an expert workshop, Noordwijkerhout, 23-25 June 2010. RIVM rapport 680359002; 244p.
- Bobbink, R., M. Weijters, M. Nijssen, J. Vogels, R. Haveman & L. Kuiters 2009. Branden als EGM maatregel. Rapport DK nr. 2009/dk117-O. Directie Kennis, Ede.
- Bocca, M., Carisio L. & A. Rolando 2007. Habitat use, home ranges and census techniques in the Black Woodpecker *Dryocopus martius* in the Alps. *Ardea* 95: 17-29.
- Boer, R.W. 1857. Bijdragen tot de kennis der houtteelt. Uitgeverij Tjeenk Willink, Zwolle, 600 pp.
- Boesveld, A. 2013. Onderzoek naar het huidige voorkomen van de Nauwe korfslak *Vertigo angustior* in het N2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen in het kader van de geplande lightrailverbinding. Rapport Stichting Anemoon, Bennebroek.
- Boesveld, A., A.W. Gmelig Meyling & I. van Lente 2009. Inhaalslag Verspreidingsonderzoek Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2008. Platte schijfhoorn *Anisus vorticulus*. Stichting Anemoon, Bennebroek.
- Boesveld, A., A.W. Gmelig Meyling & I. van Lente 2011a. Verspreidingsonderzoek Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2010. Zeggekorfslak *Vertigo moulinsiana*. Stichting ANEMOON, Bennebroek.
- Boesveld, A., A.W. Gmelig Meyling & I. van Lente 2011b. Verspreidingsonderzoek Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2010. Nauwe korfslak *Vertigo angustior*. Stichting ANEMOON, Bennebroek.
- Boesveld, A., A.W. Gmelig Meyling & R.H. de Bruyne 2007. Behoud van populaties van de Nauwe korfslak (*Vertigo angustior*) in het kader van het Herstelplan Hollands Duin. Rapport 2007-8, Stichting Anemoon.
- Bohl, E. 1993. Rundmäuler und Fische im Sediment - Ökologische Untersuchungen zur Bestands- und Lebensraumsituation von Bachneunauge (*Lampetra planeri*), Schlammpeitzger (*Misgurnus fossilis*) und Steinheisser (*Cobitis taenia*) in Bayern. Berichte der Bayerischen Landesanstalt für Wasserforschung 22: 1-129.
- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & De Vlinderstichting 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (*Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionidea*). -Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland.
- Bosman, W., C. van Turnhout & H. Esselink 1999. Effecten van herstelmaatregelen op diersoorten: "Eerste versie van Standaard Meetprotocol Fauna (SMPF) en Richtlijnenprogramma Uitvoering Herstelmaatregelen Fauna (RUHF)". 81p.
- Both C., Piersma T. & S.P. Roodbergen 2005. Climate change explains much of the 20th century advance in laying date of Northern Lapwing *Vanellus vanellus* in The Netherlands. *Ardea* 93: 79-88.
- Boxman, A.W. & J.G.M. Roelofs 2006. Effects of liming, sod-cutting and fertilization at ambient and decreased nitrogen deposition on the soil solution chemistry in a Scots pine forest in the Netherlands. *Forest Ecology and Management* 237: 237-245.
- Brandsma, O. 1999. Het belang van bemesting voor het voedselaanbod van weidevogels. *De Levende Natuur* 100: 118-123.
- Brouwer, E., H. van Kleef, H. van Dam, J. Loermans, G. Arts & D. Belgers 2009. Effectiviteit van herstelbeheer in vennen en duinplassen op de middellange termijn. Directie Kennis en Innovatie nr. 2009/DKI 126-O.

- Buchwald, R., 1989. Die Bedeutung der Vegetation für die Habitatbindung einiger Libellenarten der Quellmoore und Fließgewässer. *Phytocoenologia* 17: 307–448.
- Conway, G., S. Wotton, I. Henderson, R. Langston, A. Drewitt & F. Currie 2007. Status and distribution of European Nightjars *Caprimulgus europaeus* in the UK in 2004. *Bird Study* 54: 98–111.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (red) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- De Bruyne, R.H., A.W. Gmelig Meyling & A Boesveld 2007. Mollusken. In Kalkman, V.J. De soorten van het leefgebiedenbeleid.–EIS–Nederland, Leiden.
- De Goeij, A.A.M. & R.F.M. Krekels 2000. De Wilde kievitsbloem in Overijssel. Verspreiding, ecologie, knelpunten en beschermingsmaatregelen. Rapport Natuurbalans/Limes Divergens, Nijmegen.
- De Graaf, M.C.C., R. Bobbink, J.G.M. Roelofs & P.J.M. Verbeek 1998a. Differential effects of ammonium and nitrate on three heathland species. *Plant Ecology* 135: 185–196.
- De Lange, M.C. & W.A.M. Emmerik 2006. Kennisdocument Bittervoorn, *Rhedeus amarus* (Bloch, 1782). Kennisdocument 15, Sportvisserij Nederland, Bilthoven.
- De Schrijver, A., G. Geudens, L. Augusto, J. Staelens, J. Mertens, K. Wuyts, L. Gielis & K. Verheyen 2007b. The effect of forest type on throughfall deposition and seepage flux: a review. *Oecologia* 153: 663–674.
- De Schrijver, A., R. Devlaeminck, J. Mertens, K. Wuyts, M. Hermy & K. Verheyen 2007a. On the importance of incorporating forest edge deposition for evaluating exceedance of critical pollutant loads. *Applied Vegetation Science* 10: 293–298.
- Decler, K. (red.) 2007. Europees beschermde natuur in Vlaanderen en het Belgisch deel van de Noordzee. Habitattypen / dier- en plantensoorten. Mededelingen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek INBO.M.2007.0, Brussel; 584p.
- Den Ouden, J., B. Muys, F. Mohren & K. Verheyen 2010. Boscologie en bosbeheer. Acco Leuven/Den Haag; 674 p.
- Dorland E., R. Bobbink, J.H. Messelink & J.T.A. Verhoeven 2003a. Soil ammonium accumulation after sod cutting hampers the restoration of degraded wet heathlands. *Journal of Applied Ecology* 40: 804–814.
- Dorland E., L. van den Berg, R. Bobbink & J. Roelofs 2003b. Bekalking bij het herstel van gedegeneerde heiden en heischrale graslanden. *De Levende Natuur* 104: 144–148.
- Dorland, E., L.J.L. van den Berg, A.J. van den Berg, M.L. Vermeer, Bobbink & J.G.M. Roelofs 2004. The effects of sod cutting and additional liming on potential net nitrification in heathland soils. *Plant and Soil* 265: 267–277.
- Duffey, E. 1968. Ecological studies on the large copper butterfly *Lycaena dispar* Haw. *Batavus Obth.* at Woodwalton fen national nature reserve, Huntingdonshire. *J. Appl. Ecol.* 5: 69–96.
- Edfast, A.B., T. Näsholm & A. Ericsson 1990. Free amino acid concentrations in needles of Norway spruce and Scots pine trees on different sites in areas with two levels of nitrogen deposition *Canadian Journal of Forest Research* 20: 1132–1136.
- Eijsackers, H.J.P. 1978. Mogelijke nadelige invloeden van het onkruidbestrijdingsmiddel 2,4,5-T op de bodemfauna. Proefschrift Rijksuniversiteit Leiden; 52p.
- Falinski, 1986. Vegetation dynamics in temperate lowland primeval forests. Junk, Den Hague
- Falkengren-Grerup, U. & H. Eriksson 1990. Changes in soil, vegetation and forest yield between 1947 and 1988 in beech and oak sites of southern Sweden. *Forest Ecology and Management* 38: 37–53.
- Gaumert, D. 1986. Kleinfische in Niedersachsen. Hinweise zu, Artenschutz. Mitteilungen aus dem Niedersächsisches Landesamt für Wasserwirtschaft. Heft 4 Hildesheim.

- Geurts, J.J.M. 2010. Restoration of fens and peat lakes: a biogeochemical approach. Proefschrift Radboud Universiteit Nijmegen.
- Gilliam, F.S. 2006. Response of the herbaceous layer of forest ecosystems to excess nitrogen deposition. *Journal of Ecology* 94: 1176–1191.
- Gmelig Meyling, A.W. & A. Boesveld 2010. Voorkomen van de Nauwe korfslak *Vertigo angustior* in diverse vegetatietypen en biotopen op Voorne en Goeree alsmede adviezen voor beheer. Rapport ZH-2009-03b, Stichting Anemoon.
- Gmelig Meyling, A.W., S.M.A. Keulen, R.H. de Bruyne & A. Boesveld 2006. De Zeggekorfslak: bedreigd, maar wijder verspreid dan gedacht. *De Levende Natuur* 107: 247–251.
- Godefroid, S., S.S. Phartyal, G. le Weyembergh & N. Koedam 2005. Ecological factors controlling the abundance of non-native invasive black cherry (*Prunus serotina*) in deciduous forest understory in Belgium. *Forest Ecology and Management* 210: 91–105.
- Goudzwaard, L., H.H. Bartelink, H.G.J.M. Koop 2001. Effecten van dunning en vraat op spontane verjonging in eiken-dennenbossen. Alterra rapport 269, Wageningen.
- Green, R.E. 1988. Effects of Environmental Factors on the Timing and Success of Breeding of Common Snipe *Gallinago gallinago* (Aves: Scolopacidae). *Journal of Applied Ecology* 25: 79–93.
- Groot Bruinderink, G.W.T.A., D.R. Lammertsma, G.A.J.M. Jagers op Akkerhuis, W. Ozinga, A.H.P. Stumpel, J. Baveco & R.W. de Waal 2009. Ex ante evaluatie van maatwerk beheer van wilde zwijnen. Alterra, Wageningen. Rapport 1944; 106p.
- Grootjans, A.P., P.C. Schipper & H.J. van der Windt 1985. Influence of drainage on N-mineralization and vegetation response in wet meadows I. *Calthion palustris* stands. *Acta Oecol. (Oecol. Plant.)* 6 (4): 403–417.
- Grootjans A., R. Kemmers, H. Everts & E. Adema 2007. Restauratie van Schraallanden op veengronden door afgraven en vernatten. *De Levende Natuur* 108: 108–113.
- Haddad, N.M., J. Haarstad & D. Tilman 2000. The effects of long-term nitrogen loading on grassland insect communities. *Oecologia* 124:73–84.
- Havinga, A.J. 1962. Een palynologisch onderzoek van in dekzand ontwikkelde bodemprofielen. Dissertatie Landbouw Hogeschool. Wageningen.
- Heidemann, H. & R. Seidenbusch 1993. Die Libellenlarven Deutschlands und Frankreichs. Handbuch für Exuviensammler.– Verlag Erna Bauer, Keltern.
- Hommel, P.W.F.M. & J. den Ouden 2010. Droge hakhoutbossen, website OB&N www.natuurkwaliteit.nl.
- Hommel, P.W.F.M. & R.W. de Waal 2004. Bodem, humus en vegetatie onder verschillende loofboomsoorten op de stuwwal bij Doorwerth. Rapport 920. Alterra, Wageningen; 66p.
- Hommel, P.W.F.M., Th. Spek & R.W. de Waal 2002. Boomsoort, strooiselkwaliteit en ondergroei op verzuringsgevoelige bodem; een verkennend literatuur- en veldonderzoek. Rapport 509. Alterra, Wageningen; 112p.
- Hommel, P.W.F.M., R.W. de Waal, B. Muys, J. den Ouden & T. Spek 2007. Terug naar het lindewoud. Strooiselkwaliteit als basis voor ecologisch bosbeheer. KNNV Uitgeverij, Zeist; 72p.
- Hooijmeijer, J., L.W. Bruinzeel, J. van der Kamp, Th. Piersma, Th. & E. Wymenga 2011. Grutto's onderweg. pp. 15–54. In: Teunissen, W.A. & Wymenga, E. (Eds.) 2011. Factoren die van invloed zijn op de ontwikkeling van weidevogelpopulaties. Belangrijke factoren tijdens de trek, de invloed van waterpeil op voedselbeschikbaarheid en graslandstructuur op kuikenoverleving. SOVON onderzoeksrapport 2011/10. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen. A&W-rapport 1532. Bureau Altenburg & Wymenga, Veenwouden. Alterra rapport 2187, Alterra, Wageningen.
- Hornung, E. Majoros, G., Feher, Z., & Varga, A. 2003. An overview of the *Vertigo* species in Hungary: their distribution and habitat preferences. *Heldia* 5: 51–57.

- Indeherberg, M., J. Gabriëls & G. van Genachte 2002. Onderzoek naar de opbouw van een duurzame populatie Nachtzwaluw (*Caprimulgus europaeus*) in de provincie Limburg. AEOLUS, Gent.
- Jansen, P. & L. Kuiper 2001. Hakhout; suggesties voor het beheer. Stichting Bos en Hout, Wageningen; 56p.
- Jansman, H.A.H., R. Buij, G.A. de Groot & M. Hammers 2014. Doorstart van het Nederlands Korhoen? Oorzaken van achteruitgang en mogelijkheden voor behoud. Wageningen, Alterra Wageningen UR, Alterra-rapport 2498.
- Janssen, C.R. 1960. On the Lateglacial and Postglacial vegetation of South Limburg (Netherlands). *Wentia* 4: 1-112.
- Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée 2004. Europese natuur in Nederland; Soorten van de habitatrichtlijn. KNNV, Utrecht; 112p.
- Kemmers, R., A. Grootjans, M. Bakker, G.J. Baaijens, J. Nijpe & G. van Dijk 2007. Leidt bevoeiing van schraallanden tot eutrofiëring? *De Levende Natuur* 108: 127-131.
- Kemmers, R.H., S.P.J. van Delft, A.W. Boxman & M.T. Veerkamp 2011. Monitoring proefprojecten plaggen in naaldbos van de arme zandgronden – Eindrapportage 2011. Rapport 2011-OBN153-DZ. Directie Kennis en Innovatie, Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.
- Ketelaar, R. 2001. Verspreidingsgegevens van libellen als instrument bij het herstel van vennen. *De Levende Natuur* 102: 166-170.
- Keulen, S. 2007. De Nauwe korfslak in Limburg. *Natuurhistorisch Maandblad* 96: 128-134.
- Killeen, IJ. 2003. Ecology of Desmoulin's Whorl snail. *Conserving Natura 2000. Rivers Ecology Series No. 6.* English Nature, Peterborough.
- Kirby, K. 2001. The impact of deer on the ground flora of British broadleaved woodland. *Forestry* 74: 219-229.
- Kleijn, D., W.J. Dimmers, R.J.M. van Kats, M.T.C.P. Melman & H. Schekkerman 2007. De voedselsituatie voor gruttokuikens bij agrarisch mozaïekbeheer. Alterra-rapport 1487, Wageningen; 50p.
- Kooijman, A.M., M. Besse, R. Haak 2005. Effectgerichte maatregelen tegen verzuring en eutrofiëring in open droge duinen. Eindrapport fase 2, Rapport DK nr. 2005/dk008-O.
- Körösi, A, N. Örvösy, P. Batáry, A. Harnos & L. Peregovits 2011. Different habitat selection by two sympatric *Maculinea* butterflies at small spatial scale. *Insect Conservation and Diversity*.
- Kottelat, M. & Freyhof 2007. Handbook of European freshwater fishes. Publications Kottelat, Cornol, Zwitserland.
- Kuiters, A.T., J.A. Koppe & P.A. Slim 2000. Begrazing in bosreservaten door (wilde) hoefdieren: een onderbelicht aspect? *Nederlands Bosbouw tijdschrift* 72: 108-112.
- Lacki, M.J. & R.A. Lancia 1983. Changes in soil properties of forest rooted by wild boar. *Proc. Ann. Conf. Southeast. Ass. Fish and Wildlife Agencies* 37: 228-236.
- Lamers, L., J. Geurts, B. Bontes, J. Sarneel, H. Pijnappel, H. Boonstra, J. Schouwenaars, M. Klinge, J. Verhoeven, B. Ibelings, E. van Donk, W. Verberk, B. Kuijper, H. Esselink & J. Roelofs 2006. Onderzoek ten behoeve van het herstel en beheer van Nederlandse laagveenwateren. Eindrapportage 2003-2006 (Fase 1). Expertisecentrum LNV, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Ede; 286p.
- Lamers, L.P.M., J. Sarneel, J. Geurts, M. DionisioPires, E. Remke, H. van Kleef, M. Christianen, L. Bakker, G. Mulderij, J. Schouwenaars, M. Klinge, N. Jaarsma, S. van der Wielen, M. Soons, J. Verhoeven, B. Ibelings, E. van Donk, W. Verberk, H. Esselink & J. Roelofs 2010. Onderzoek ten behoeve van het herstel en beheer van Nederlandse laagveenwateren. Eindrapportage 2006-2009 (Fase 2). Rapport DKI nr. 2010/dk134-O.
- Loeb, R. 2008. On biogeochemical processes influencing eutrophication and toxicity in riverine wetlands. Dissertatie Radboud Universiteit Nijmegen.

- Loeb, R., A. van der Bij, R. Bobbink, J. Frouz, R. van Diggelen 2013. Ontwikkeling van droge heischrale graslanden op voormalige landbouwgronden. Eindrapportage fase 1. Rapport nr. 2013/OBN176-DZ, Den Haag, 2013.
- L'ubomíra Vavrová, M. H., Šteffek, J., & Čejka, T. 2009. Ecology, distribution and conservation of *Vertigo* species of European importance in Slovakia. *Journal of Conchology* 40(1).
- Magill, A.H., J.D. Aber, J. Hendricks, R.D. Bowden, J.M. Melillo & P.A. Steudler 1997. Biogeochemical response of forest ecosystems to simulated chronic nitrogen deposition. *Ecological Applications* 7: 402-415.
- Maitland, P.S. 2003. Ecology of the River, Brook and Sea Lamprey. *Conserving Natura 2000 Rivers Ecology Series No. 5*. English Nature, Petersborough.
- Meijer, M.L., I. de Boois, M. Scheffer, R. Portielje & H. Hosper 1999. Biomanipulation in shallow lakes in The Netherlands: an evaluation of 18 case studies. *Hydrobiologia* 408: 13-30.
- Munaut, A.V. 1967. Recherches paleo-écologiques en Basse et Moyenne Belgique. *Acta Geographica Lovaniensia* 6:1-191.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). *Nederlandse Fauna 4*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Noordijk, J. T. de Jong & J. van Gooswilligen 2010. Verplaatsen van beekprik binnen de Keersop. *RAVON* 36 12: 21-26.
- Nowicki, P., M. Witek, P. Skórka, J. Settele & M. Woyciechowski 2005. Population ecology of the endangered butterflies *Maculinea teleius* and *M. nausithous* and the implications for conservation. *Population Ecology* 47:193-202.
- Ohlsen, M., A. Nordin & T. Nasholm 1995. Accumulation of amino acids in forest plants in relation to ecological amplitude and nitrogen supply. *Functional Ecology* 9: 596-605.
- Oldham, R.S., J. Keeble, M.J.S. Swan & M. Jeffcote, 2000. Evaluating the suitability of habitat for the great crested newt (*Triturus cristatus*). *Herpetological Journal* 10: 143-155.
- Oosterbaan, A., J.J. de Jong & A.T. Kuiters 2008. Vernieuwing in ontwikkeling en beheer van natuurgraslanden op voormalige landbouwgrond op droge zandgronden. *Alterra, wageningen*. Alterra-rapport 1669; 57p.
- Oosterbaan, A., B. Muys, A. Olsthoorn, R. Gorris & P. Balleux 2010. Verjongingstechniek en plantbescherming. In: J. den Ouden et al. (red.). *Bosecologie en Bosbeheer*. Acco, Leuven; Den Haag. 355-368.
- Pearce-Higgins, J.W., M.C. Grant, M.C. Robinson & S.L. Haysom 2007. The role of forest maturation in causing the decline of Black Grouse *Tetrao tetrix*. *Ibis* 149: 143-155
- Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Mabelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit & H.H.W. Velthuis 2004. De wespen en mieren van Nederland. *Nederlandse Fauna deel 6*. Naturalis, Leiden. KNNV, Zeist en EIS-Nederland, Leiden; 496p.
- Plum, N., 2005. Terrestrial invertebrates in flooded grassland: a literature review. *Wetlands* 25, 721-737. <http://www.crossingthemedicineline.net/documents/terrestrial%20inverts%20in%20flooded%20grassland.pdf>
- Roelofs, J.G.M. 1991. Inlet of alkaline river water into peaty lowlands: Effects on water quality and *Stratiotes aloides* L. stands. *Aquatic Botany* 39: 267-293.
- Rolstad, J., Majewski, P. & E. Rùlstad 1998. Black woodpecker use of habitats and feeding substrates in a managed Scandinavian forest. *Journal of Wildlife Management* 62: 11-23.
- Runhaar, H., M.H. Jalink, H. Hunneman, J.P.M. Witte & S.M. Hennekens 2009. Ecologische vereisten habitattypen. *KWR* 09-018; 45p.
- Schaminée, J.H.J., E.J. Weeda & V. Westhoff 1995. De vegetatie van Nederland. Deel 2. *Plantengemeenschappen van wateren, moerassen en natte heiden*. Uppsala, Leiden.

- Schaminée, J.H.J., A.H.F. Stortelder & E.J. Weeda 1996. De Vegetatie van Nederland deel 3. Graslanden, zomen en droge heiden. Opulus press, Uppsala/Leiden.
- Schaminée, J., A. Jansen, F. Bink, E. Hazebroek, M. Horsthuis, H. Sierdsema, A. Stortelder, C. Swertz & R. van 't Veer 1998. Wegen naar natuurdoeltypen. Ontwikkelreeksen en hun indicatoren voor herstelbeheer en natuurontwikkeling (sporen A en B). IKC Natuurbeheer, IBN-DLO, KIWA, SOVON. Rapport IKC Natuurbeheer nr. 26.
- Schekkerman, H. 1997. Graslandbeheer en groeimogelijkheden voor weidevogelkuikens. IBN-DLO Instituut voor Bos en Natuuronderzoek. DLG-publicatie 102. IBN-rapport 292 ISSN: 0928-6888.
- Schekkerman, H. 2008. Precocial problems : shorebird chick performance in relation to weather, farming, and predation. PhD Thesis, University of Groningen, The Netherlands.
- Schekkerman, H. & A.J. Beintema 2007. Abundance of invertebrates and foraging success of Black-tailed Godwit *Limosa limosa* chicks in relation to agricultural grassland management. *Ardea* 95: 39-54.
- Schipper, P.C. & H.J. van der Windt 1985. Influence of drainage on N-mineralization and vegetation response in wet meadows I. *Calthion palustis* stands. *Acta Oecologica (Oecologia Plantarum)* 6: 403-417.
- Schrautzer, J., M. Asshoff & F. Müller 1996. Restoration strategies for wet grasslands in Northern Germany. *Ecol. Engineering* 7: 255-278.
- Seeuws, P. 1996. Soortbeschermingsplan voor de beekprik. Universitaire Instelling Antwerpen, Departement Biologie. 118p.
- Siepel, H. 1990. The influence of management on food size in the menu of insectivorous animals. In: Sommeijer, M.J. & J. van der Blom (eds). *Experimental and applied entomology, Proceedings Netherlands Entomological Society Amsterdam Vol. I*: 69-74.
- Siepel, H. 1996. The importance of unpredictable and short-term environmental extremes for biodiversity in oribatid mites. *Biodiversity Letters* 3: 26-34.
- Siepel, H., J. Meijer, A.A. Mabelis & M.H. den Boer 1989. A tool to assess the influence of management practices on the surface macrofauna of grasslands. *J. Appl. Ent.* 108: 271-290.
- Sierdsema, H., J. van Diermen, B. Aarts, L. van den Bremer & A. van Kleunen 2008. Factsheets van broedvogels in de Natura 2000-gebieden van Gelderland. SOVON onderzoeksrapport 2008/14. SOVON, Beek-Ubbergen.
- Singer, F.J., W.T. Swank, E.E.C. Clebsch 1984. Effects of wild pig rooting in a deciduous forest. *Journal of Wildlife Management* 48: 464-473.
- Smit, A. & A.M. Kooijman 2001. Impact of grazing on the input of organic matter and nutrients to the soil in a grass-encroached Scots pine forest. *Forest Ecology and Management* 142: 99-107.
- Smolders, A.J.P., L.P.M. Lamers, C. den Hartog & J.G.M. Roelofs 2003. Mechanisms involved in the decline of *Stratiotes aloides* L. in The Netherlands: sulphate as a key variable. *Hydrobiologia* 506: 603-610.
- Smolders, A.J.P., J.G.M. Roelofs, C. den Hartog 1996. Possible causes for the decline of the water soldier (*Stratiotes aloides* L) in the Netherlands. *Archiv für Hydrobiologie* 3: 327-342.
- Sondergaard, M., L. Liboriussen, A.R. Pedersen & E. Jeppesen 2008. Lake Restoration by Fish Removal: Short- and Long-Term Effects in 36 Danish Lakes. *Ecosystems* 11: 1291-1305.
- Speight, M.C.D., E.A. Moorkens & G. Falkner (eds) 2003. Proceedings of the workshop on conservation biology of European *Vertigo* species. *Heldia, Sonderheft 7*, 183 pp.
- Starling-Westerberg, A. 2001. The habitat use and diet of Black Grouse *Tetrao tetrix* in the Pennine hills of northern England, *Bird Study* 48: 76-89.
- Sternberg, K. & R. Buchwald 2000. Die Libellen Baden-Württembergs. Band 2: Grosslibellen (Anisoptera). Verlag EugenUlmer.

- Tack, G., P. Van den & M. Hermy 1993. Bossen van Vlaanderen: een historische ecologie. Davidsfonds, Leuven; 320 p.
- Teunissen, W.A., F. Willems & F. Majoor 2007. Broedsucces van de Grutto in drie gebieden met verbeterd mozaïekbeheer. Sovon-onderzoeksrapport 2007/06. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- Teunissen, W., Chr. Klok, D. Kleijn & H. Schekkerman 2008. Factoren die de overleving van weidevogelkuikens beïnvloeden. Rapport DK nr. 2008/dk101, Ede.
- Teunissen, W.A. & Wymenga, E. (Eds.) 2011. Factoren die van invloed zijn op de ontwikkeling van weidevogelpopulaties. Belangrijke factoren tijdens de trek, de invloed van waterpeil op voedselbeschikbaarheid en graslandstructuur op kuikenoverleving. SOVON onderzoeksrapport 2011/10. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen. A&W-rapport 1532. Bureau Altenburg & Wymenga, Veenwouden. Alterra rapport 2187, Wageningen.
- Timmermans, B. G., Eekeren, N. V., & Bos, M. 2010. Fosfaat uitmijnen op natuurpercelen met gras/klaver en kalibemesting: Handreiking voor de praktijk. Brochure Louis Bolk Instituut.
- Tomassen, H., F. Smolders, J. Limpens, G. van Duinen, S. van der Schaaf, J. Roelofs, F. Berendse, H. Esselink & G. van Wirdum 2003. Onderzoek ten behoeve van herstel en beheer van Nederlandse hoogvenen. Eindrapportage 1998 - 2001. Radbouduniversiteit Nijmegen, Stichting Bargerveen, WUR. Uitgave Expertisecentrum LNV, Min. van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2003/139.
- Turin, H. 1983. De invertibratenfauna van de Zuidlimburgse kalkgraslanden. Loopkevers (Coleoptera Carabidae) van kalkgraslanden en hellingbossen. Natuurhistorisch Maandblad 72: 73-83.
- Van Dam, H. & G.H.P. Arts 1993. Ecologische veranderingen in Drentse vennen sinds 1900 door menselijke beïnvloeding en beheer. Rapport IBN-DLO, Grontmij en Zuiveringschap Drenthe in opdracht van Provincie Drenthe. 68 pp + Bijlagen. Van Dobben, H.F., R. Bobbink, A. van Hinsberg & D. Bal 2012. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Alterra-rapport, Wageningen.
- Van den Burg A.B. 2000. The Causes of Egg Hatching Failures in Wild Birds, Studied in the Barn Owl *Tyto alba* and the Sparrowhawk *Accipiter nisus*. PhD thesis. Nottingham: University of Nottingham.
- Van den Burg, A., S.M. Arens, P. Esselink, A.P. Grootjans, P.D. Jungerius, A.M. Kooijman, C. de Leeuw, M. Löffler, M. Nijssen, A.P. Oost, H.H. van Oosten, P.J. Stuyfzand, C.A.M. van Turnhout, J.J. Vogels & M. Wolters 2009. Preadvies Duin- en kustlandschap. Rapport DK nr. 2009/dk113-O, Ministerie van LNV.
- Van den Burg, A., A. Dees, T. Huigens, R.J. Bijlsma & R. de Waal, 2014. Voedselkwaliteit en biodiversiteit in bossen van de hoge zandgronden. Rapport OBN 2013 Directie Kennis en Innovatie, Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.
- Van der Weijden, A.G.G. & J.A. Guldmond 2006. Wormenland en Vliegjesland. Bemesting in relatie tot voedsel voor de grutto. CLM Onderzoek en Advies, Culemborg.
- Van Dijk, A.J. & E. Goutbeek 2000. Hoeveel broedende Paapjes *Saxicola rubetra* zijn er nog in Drenthe? Drentse Vogels 13: 74-88.
- Van Dobben, H.F., R. Bobbink, D. Bal & A. van Hinsberg 2012. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Alterra rapport 2397, Wageningen; 73p.
- Van Duren, I.C., D.M. Pegtel, B.A. Aerts & J.A. Inberg 1997. Nutrient supply in undrained and drained *Calthion* meadows. Journal of Vegetation Science 8: 829-838.
- Van Emmerik, W.A.M & H.W. de Nie 2006. De zoetwatervissen van Nederland ecologisch bekeken. Sportvisserij Nederland Bilthoven
- Van Kleef, H. 2010. Identifying and crossing thresholds in managing moorland pool macro-invertebrates. Proefschrift RU, Nijmegen. 147 p.

- Van Kleunen, A., H. Sierdsema, M. van der Weide, C. van Turnhout & R. Vogel 2005. Soortbeschermingsplan Nachtzwaluw Noord-Brabant. SOVON-onderzoeksrapport 2005/9. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- Van Kleunen A., H. Sierdsema, M. Nijssen, V. Lipman & D. Groenendijk 2007. Het Jaar van de Nachtzwaluw 2007. SOVON-onderzoeksrapport 2007/10. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- Van Maanen, W. 2002. Zwarte Specht. In: SOVON Vogelonderzoek Nederland. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000 (Nederlandse Fauna 5). Nationaal Natuurhistorisch Museum Leiden, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Van 't Veer, R., H. Sierdsema, K. Musters, N. Groen & W. Teunissen, 2008. Veranderingen en trends van weidevogels op landschapsschaal. Kenniskring weidevogellandschap, Ministerie van LNV, Directie Kennis, Ede.
- Van Uytvanck, J., Milotic T, Hoffmann M. 2008. Effecten van extensieve begrazing op spontane verbossingsprocessen - middellange en lange termijneffecten. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2008 (INBO.R.2008.53). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.
- Van Uytvanck, J. 2011. Grote grazers sturen de ontwikkeling van nieuwe boslandschappen op voormalige landbouwgronden. De Levende Natuur 112: 132-137.
- Vanhellemont, M. 2009. Present and future population dynamics of *Prunus serotina* in forests in its introduced range. PhD thesis, Ghent University, Ghent, Belgium.
- Verbruggen, C. 1984. Aspects des compositions et changements caractéristique de l'évolution botanique holocene en Flandre. Revue de Paléobiologie, Volume Special 1984: 231-234.
- Verheyen K., Baeten L., De Frenne P., Verstraeten G. et al. 2012. It's not only nitrogen deposition: driving factors behind the eutrophication signal in temperate forest understory communities. *Journal of Ecology* 100: 352-365.
- Verstraeten, G., L. Baeten & K. Verheyen 2011. Habitat preferences of European Nightjars *Caprimulgus europaeus* in forests on sandy soils. *Bird Study* 58: 120-129.
- Vickery, J.A, Tallwin J.R, Feber R.E, Asteraki E.J, Atkinson P.W, Fuller R.J, Brown V.K. The management of lowland neutral grasslands in Britain: effects of agricultural practices on birds and their food resources. *J. Appl. Ecol.* 2001;38:647-664. doi:10.1046/j.1365-2664.2001.00626.x.<http://www.colby.edu/biology/BI131/Lab/Vickery,%20et%20a%202001.pdf>
- Vogels, J., 2013. Voedsel van korhoenkuikens onder het vergrootglas. De relatie tussen plantkwaliteit en dichtheid van ongewervelde fauna op de Sallandse Heuvelrug. Eindrapportage Stichting Bargerveen, September 2013.
- Vogels, J.J. Van den Burg, A. Remke, E. & H. Siepel 2011. Effectgerichte maatregelen voor het herstel en beheer van faunagemeenschappen van heideterreinen. Evaluatie en ontwerp van bestaande en nieuwe herstelmaatregelen (2006-2010). Directie Kennis & Innovatie, Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie, Den Haag. Rapport nr. 2011/OBN152-DZ.
- Vogels, J. H. Jansman, R. Bobbink, M. Weijters, E. Verbaarschot, P. ten Den, R. Versluijs & S. Waasdorp 2013. Herstellen van akkers als onderdeel van een intact heidelandschap. De koppeling tussen arme heidegebieden en rijkere gronden. Rapport Stichting Bargerveen, Alterra en Onderzoekscentrum B-Ware. OBN rapport nr. 2013/OBN179-DZ, Den Haag.
- Waterstraat, A. 1989. Einfluss eines Wässerausbaus auf eine Population des Bachneunauges *Lampetra planeri* (Bloch, 1784) in einem Flachlandbach im Norden der DDR. *Fischökologie* 1: 29-44.
- Wegge, P. & L. Kastdalen 2008. Habitat and diet of young grouse broods: resource partitioning between Capercaillie (*Tetrao urogallus*) and Black Grouse (*Tetrao tetrix*) in boreal forests. *Journal of Ornithology* 149: 237-244.

- Weisshaupt, N, R, Arlettaz, T.S. Reichlin, A. Tagmann-Ioset & M. Schaub, 2011 Habitat selection by foraging Wrynecks *Jynx torquilla* during the breeding season: identifying the optimal habitat profile. *Bird Study* 58: 111-119.
- Wildermuth, H. 1992. Habitate und Habitatwahl der Grossen Moosjungfer (*Leucorrhinia pectoralis*) Charpentier 1825 (*Odonata, Libellulidae*). *Zeitschrift für Oekologie und Naturschutz* 1: 3-22.
- Willing, M.J. & I.J. Killeen 1999. *Anisus vorticulus* a rare and threatened water snail. *British Wildlife*, august: 412-418.
- Wuyts, K. 2009. Patterns of throughfall deposition, nitrate seepage, and soil acidification in contrasting forest edges. Ph.D. thesis, Ghent University, Belgium, 202p. ISBN-number: 978-90-5989-283-5.
- Wuyts, K., A. de Schrijver, F. Vermeiren & K. Verheyen 2009. Gradual forest edges can mitigate edge effects on throughfall deposition if their size and shape are well considered. *Forest Ecology and Management* 257: 679-687.
- Wynhoff, I., J.G.B. Oostermeijer, C.A.M. van Swaay, J.G. van der Made & H.H.T. Prins 2000. Herintroductie in de praktijk: het pimpernelblauwtje (*Maculinea teleius*) en het donker pimpernelblauwtje (*M. nausithous*) (Lepidoptera: Lycaenidae). *Entomologische Berichten*, Amsterdam 60: 107-117.
- Zagwijn, W.H. 1986. Nederland in het Holoceen. *Geologie in Nederland*, deel 1. Uitgave Rijks Geologische Dienst. Haarlem.